

Luonnonsuojelulain 83 §:n ja 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin munien haltuunottamista, kuljettamista, hallussapitoa ja maastavientiä

Hakija

Oulun yliopisto / Seppo Rytönen

Asia

Lupahakemus talitiaisen hautomattomien munien keräämiseen, kuljettamiseen, hallussapitoon ja maastavientiin tutkimustarkoituksessa Oulussa.

Hakemus

Hakemus liittyy yhteistyöprojektiin hollantilaisten tutkijoiden Kees van Oersin ja Barbara Tomatonin kanssa (Netherlands Institute of Ecology, NIOO-KNAW). Projekti koskee talitiaisen sopeutumista pohjoisiin olosuhteisiin. Tutkimuksen tarkoitus on selvittää ns. "common garden" järjestelyllä Hollannissa, kuinka pohjoiseen nopeasti levittäytyneet talitiaisetsä ovat sopeutuneet pohjoisiin olosuhteisiin, kuten erilaiseen päivä/yö-rytmiin, vai ovatko ne? He tarvitsevat hautomattomia talitiaisen munia useilta eri alueilta Euroopasta, joista perustavat tarhakannan Hollantiin. Tutkimus perustuu prof. Marcel Visserin aikaisempiin tutkimuksiin talitiaisen käyttäytymissopeumien maantieteellisestä vaihtelusta. Hakija on toimittanut englanninkielisen tutkimussuunnitelman osana hakemusta.

Hollantilaistutkijat tarvitsevat talitiaisten munia eri puolilta Eurooppaa ja Oulun populaatio on tärkeä kohde pohjoisessa Euroopassa. Oulussa talitiainen on yksi runsaslukuisimmista metsälinnuista ja runsastunut viime vuosikymmeninä, joten hautomattomien munien kerääminen ei aiheuta merkittävää haittaa lajin populaatiolle. Linnut todennäköisesti kompensoivat kerättyjen munien aiheuttamaa vähennystä munimalla ns. ylimääräisiä munia. Lisäksi, jos munien kerääminen aiheuttaisi pesän hylkäämisen, talitiaiselle on tyypillistä aloittaa uusintapesintä vielä munien keräämisen aikoihin, ainakin toukokuun loppuun asti. Hakija ei siksi näe projektissa merkittäviä riskejä, jotka voisivat vaikuttaa talitiaisen paikallisen populaation elinkykyyn.

Talitiaisetsä kerätään Oulusta hakijan tutkimusryhmän ylläpitämän pönttöalueen pesistä. Talitiaisen hautomattomia munia kerätään pesistä, joiden muninta-aikataulu on tiedossa. Munia kerätään kymmenestä pesästä, kustakin enintään 5 kpl (3–5 kpl). Kerääminen tapahtuu ensisijaisesti vuoden 2024 toukokuussa, toukokuun toisen viikon jälkeen (n. 10.5.-25.5.2024), mutta riippuu kevään fenologiasta. On mahdollista, että keräys jatkuisi samoilla määrillä vuonna 2025. Munat kerätään Hollannista saapuviin säilytysrasioihin. Hollantilainen tutkimusryhmä vastaa munien kuljettamiseen liittyvistä luvista ja järjestää kuljetukset.

Määräykset, joita hakemus koskee

Talitiainen on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kielteä rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana,

tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun lajin yksilöiden, niiden osien tai johdannaisten hallussapito, kuljetus myynti ja vaihtaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 88 §:n mukaan rauhoitettuihin lajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen maastavienti ja maahantuonti ilman ELY-keskuksen lupaa on kielletty.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan talitiaisen hautomattomien munien keräämiseen, kuljettamiseen, hallussapitoon ja maastavientiin alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.5.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla saa kerätä vuosittain enintään 5 munaa pesää kohti korkeintaan 10 pesästä eli yhteensä enintään 50 talitiaisen munaa vuodessa.
- 3 Mikäli munien keräämisen huomataan aiheuttavan normaalista poikkeavan määrän pesien hylkäämisiä, hylkäämistä on pyrittävä ennaltaehkäisemään esim. korvaamalla kerätyt munat tekemunilla tai keskeyttämällä toimenpiteet.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä ja hallussapitopaikassa (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 6 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden (31.12.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2443/2024 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä kerättyjen ja maastavieytyjen munien määrä sekä havaitut tutkimuksen aiheuttamat vaikutukset talitiaisten pesinnöille ja poikastuotolle.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ja 89 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta.

Luvan mukaisesta munien keräämisestä ei ole haittaa talitiaisen suotuisan suojelutason säilymiselle tutkimusalueella, koska kerättävien munien määrä on pieni suhteessa tutkimuspönttöjen talitiaismääriin. Talitiainen on Oulussa yksi yleisimmistä metsälinnuista. Lisäksi talitiaiset pystyvät kompensoimaan menetettävää munamäärää jo saman poikueen aikana, eikä tutkimus merkittävästi lisää pesien hylkäysriskiä.

Sisaruskilpailun vähenemisen takia tutkimuksen ei odoteta vaikuttavan merkittävästi myöskään lentopoikasten määrään.

Tutkimuksen vastuuhenkilöt Suomessa ovat kokeneita lintututkijoita, jotka pystyvät huomioimaan tutkimuksen aiheuttamat vaikutukset pesinnöille ja lieventämään niitä tarvittaessa, tai tarpeen vaatiessa myös keskeyttämään toiminnan. Pesistä poistetut munat voidaan korvata tekomonilla, mutta se ei ole välttämätöntä, koska toimenpiteen ei odoteta nostavan hylkäysprosenttia luontaista korkeammaksi. Jos hylkäysprosentti kuitenkin nousisi, hakija on veloitettu keskeyttämään toimenpiteet tai ehkäisemään hylkäämistä korvaamalla jatkossa kerätyt munat tekomonilla.

Poikkeus on tarpeen tutkimustarkoituksessa. Tutkimus tuottaa uutta tietoa lintujen sopeutumisesta pohjoisiin olosuhteisiin, jota ei olisi mahdollista saada ilman kokeellista lähestymistapaa, joten poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua. Tutkimuksen avulla saadaan tietoa mm. siitä, miten pohjoisiin olosuhteisiin sopeutumista edesauttava käyttäytyminen ja vuorokausirytmä periytyy.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 87 §, 88 §, 89 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Talituaisten pesintä on jo alkanut, joten tutkimustarkoituksen täyttymiseksi luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen ja tutkimuksellisen intressin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut yksikönpäällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi

Oulu kirjaamo@ouka.fi

SLL Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri pohjois-pohjanmaa@sll.fi

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry. (PPLY) pply@pply.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/2443/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/2443/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 08.05.2024 13:49

Ratkaisija Mattila Olli 08.05.2024 13:50

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Telefax: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.